

TRGOVSKI

P. n. Licejska knjižnica

Ljubljana.

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 6. junija 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 65.

Jean Schrey — sedemdesetletnik.

Dne 9. junija praznuje gosp. Jean Schrey, prov. predsednik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, svoj sedemdeseti rojstni dan. Rojen na Viču pri Ljubljani iz ugledne stare mlinarske družine se je izučil v mladosti mlinarske obrti, pozneje pa prevzel v Ljubljani pekarijo, katero je s strokovnim znanjem in velesolidnim poslovanjem dvignil na ugledno višino. Ustanovil je prvo parno pekarno v Sloveniji s strojnim obratom za mešanje testa.

V vojni dobi je dal mestni občini ljubljanski na razpolago vse svoje obratne prostore in šest opremljenih filijalk proti neznatni najemnini za namene mestni aprovizaciji. Mestni aprovizaciji je bilo šele s tem omogočeno, da je vsaj kolikor toliko mogla preskrbljevati s kruhom ljubljanske prebivalstvo. Kot veleugledni obrtnik je g. jubilar načeloval 10 let pekovski zadrugi v Ljubljani in je bil v letu 1902 izvoljen za svetnika Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, kateri pripada od takrat nepretrgoma in sicer od leta 1912 kot prov. predsednik.

Kot zbornični svetnik se je jubilar živo zanimal za težnje gospodarskih krogov in marljivo sodeloval v različnih odsekih, za kar so ga usposobljale njegove velike življenske izkušnje, katere si je pridobil tekom svojega dolgoletnega delovanja. G. jubilar pa se ni udeleževal samo v zbornici, ampak se je tudi izven zbornice vedno z vso vnemo zavzemal za interese gospodarskih krogov. Samo iz tega razloga je prevzel na splošno zahtevo načelstvo kreditne zadruge, ki je imela nalogo, da sanira bivšo Glavno posojilnico v Ljubljani. V tej lastnosti si je pridobil veliko zaslug, da so dolžniki Glavne posojilnice še tako ugodno odrezali. S tem je rešil mnogoštevilne male dolžnike pretežega premoženjskega poloma. Po političnem preobratu je opustil pekovsko obrt v Ljubljani in v družbi z g. Vilkom Bizjakom ustanovil v Rogaški Slatini tvrdko Bizjak in drug, ki vodi parno pekarno in izdeluje kruh, prepečenec in zdraviliško pecivo. Ta tvrdka, ki si je v Sloveniji prva pridobila naslov kralj. dvornega dobavitelja, si je tekom kratkega časa zbog izvrstne kakovosti svojih izdelkov pridobila renome ne le v tuzemstvu, ampak tudi v inozemstvu. G. jubilar je nad 40letni član ostromrejske družbe v Ljubljani, kateri v povojni dobi načeljuje kot ostromrejski glavar. Kot tak si je pridobil zaslug, da je društvo obdržalo svoje predvojno premoženje in da je prešlo v narodne roke. Njegovo mnogostransko delovanje na gospodarskem in društvenem polju je našlo zasluženo priznanje v odlikovanju z redom sv. Save.

G. jubilar si je kljub visoki starosti kot velik prijatelj proste narave in vstrajen lovec ohranil izredno svežost. Zbog svojega veselega značaja, poštenosti in ljubeznivosti si je pridobil simpatije najširših krogov tudi izven mej naše domovine. Povsod, v vseh družbah, kjerkoli ga poznajo, vsi spoštujejo in cenijo jubilara. Jean Schrey je danes ena najmarkantnejših, najpriljubljenejših oseb staroljubljanske družbe.

Mnogobrojnim gratulantom se pridružujemo tudi mi in mu želimo, da mu bi bilo dano preživeti še mnoga leta v zdravju in veselju!

Dr. Milorad Nedeljković:

Valorizacija.*

Tudi pri nas je postalo jako aktualno vprašanje, da se dovoli delniškim družbam v bilancah povečati vrednost predvojnih investicij primerno sedanjemu kurzu dinarja, ker se pri nas vsled naredbe ministrstva trgovine in industrije kupijo vse investicije (zgradbe, stroje in druge naprave) nominalno tako, kakor so se prvotno nastavile. Tako na primer ocenjuje neka družba v svoji bilanci vrednost tovarne (zgradbe in instalacije) z 250.000 Din, ker se je (odbišči letne odpise) nekaj porabijo za te investicije toliko predvojnih zlatih dinarjev, dasi predstavlja danes vrednost svojih 5 milijonov dinarjev. Ministrstvo trgovine in industrije do sedaj ni dovoljevalo, da se investicije naknadno ocenijo po sedanjih denarnih vrednostih in s to vrednostjo bilancirajo, ampak je vstrajalo — iz bojazni, da bi gotovi davčni interesi države ne bili ogroženi — na zahtevi, da se obdrže v bilancah stari nominalni zneski.

Zaradi te odredbe imajo mnogoštevilne naše delniške družbe velike neprilike. Na prvem mestu izgleda njihova glavica jako nizka, vsled česar se jim zmanjšava kreditna baza. A naša industrija potrebuje danes mnogo kredita, posebno inozemskega; je torej velika napaka, da se ne dovoljuje našim podjetjem, da pokažejo pravo vrednost svojih investicij napram sedanjim razmeram, ampak se jih sili, da knjizijo svoja aktiva 15 do 20krat manj nego so vredna. S tem se jim preprečuje, da dobijo večje kredite.

Na drugem mestu morajo družbe, ki imajo neznatno glavico, a so veliko investirale, izkazovati »velike« zaslužke in plačevati visoke dividende, ki izgledajo napram nepoučeni javnosti razbojniško visoke. Hkratu nalagajo davčna oblastva, naslanjaje se na dozvedno visoko rentabilnost, takim podjetjem absolutno neupravičeno in nepravilno visoke davke.

Vrhu vsega tega davčna oblastva, upoštevaje za osnovo vrednost investicij, kakor je izkazana v bilanci, ne dovoljujejo odpisov (amortizacij), kakor bi bili stvarno potrebni, ampak po daleko nižjem ključu. Tako dovoljujejo v gornjem primeru od bilančne vrednosti investicij 250.000 Din največ 25.000 Din letne amortizacije namesto 500.000 Din po sedanjih vrednostih strojev in zgradb. Taka praksa, ki preprečuje normalne odpise, uničuje naš narodni kapital, ker mu ne dovoljuje rednega in racionalnega obnavljanja.

Ti razlogi so dovoljni, pa dokažejo, kako potrebna je valorizacija investicij, to je njihova ocena v sedanjih vrednostih tako za posamezna podjetja kakor za vse naše narodno gospodarstvo. Da bi se to vprašanje izčrpnije proučilo, je Centrala industrijskih korporacij v Beogradu sklicala za petek, dne 29. maja t. l. širšo anketo, na kateri so bili zastopani predstavniki ministrstva trgovine in industrije, ministrstva financ in številnih gospodarskih krogov iz cele države. Na anketi se je razvila vsestranska, jako poučna diskusija, po kateri je došlo do gotovih sklepov.

Predstavniki vseh gospodarskih institucij so se zedinili v sledečem:

* Pričujoči članek izpod peresa odličnega pisatelja in generalnega direktorja poštne hranilnice smo prevedli iz »Trgovinskega Glasnika« broj 120.

1. Da je valorizacija investicij naša nujna narodno-gospodarska potreba in da se ne sme še nadaje odlagati.

2. Da se v svrhu valorizacije za vse investicije, izvršene do konca l. 1916. računi (predvojna) krona, kot enakovredna dinarju in da se tako bilančna vrednost investicij (v kronah ali dinarjih) po odbitku pozneje izvršenih odpisov pomnoži s 10 in tako vnese v bilanco za l. 1924/1925.

3. Da se na ta način dobljene valorizirane vsote knjizijo deloma na račun delniške glavice in deloma na račun splošnega ali specialnega rezervnega fonda in da se ta povešek kapitala in fondov ne smatra kot zaslužek, vsled česar naj bi bila valorizacija prosta vseh davkov in taks.

4. Valorizacija bodi fakultativna, a ne obvezna, koeficient za množenje bodi maksimalno določen na 10. Posamezne družbe, ki niso v položaju, da zaslužijo toliko, kolikor vstreza povlašeni glavici, morejo izvesti valorizacijo tudi z manjšim množiteljem. Vsako valorizacijo mora odobriti ministrstvo trgovine in industrije.

Predstavnika obeh ministrstev sta v glavnem pristala na te sklepe, samo glede višine množitelja (predlagala sta množitelj 2.5) in glede oprostitve valorizacije od taks sta si pridržala odločitev. Valorizacija sama je v principu sprejeta in izgleda, da bo tudi hitro izvedena.

Iz ruskega gospodarstva.

Velike državne organizacije v Uralu, Sibiriji, Kirgiziji in v republiki Baškirov so v prvem polletju gospodarskega leta 1924/25 producirale 6099 kg zlata napram 5155.5 kg v istem roku eno leto prej. Prirastek znaša 18.2%. Mali obrati so na skupni produkciji udeleženi samo z 11%. Državi gre samo za množino, ne pa za način pridobivanja. Zato so izdali 23. septembra 1924 postavbo, ki obljublja malim producentom velike olajšave, samo da bi jih napotili na delo. Obenem so izdali dve veliki koncesiji, eno ameriški tvrdki »Lena Goldfields«, drugi angleški družbi »Ajan Corporation Limited«. Prva bo dobavljala zlato ob Leni, druga pa na Kamčatki.

V okraju Groznij v Severnem Kavkazu so v dobi oktobra 1924 — marec 1925 dobavili 59,461.672 pudov nafte (pud = 16.38 kg), 38.1% potom sesalk, 61.9% potom vrelcev. Letošnji prirastek je napram istim mesecem prejšnje dobe za 35.3% večji. Po programu bi bila morala znašati produkcija okoli 50 milijonov pudov, je torej faktično za dobrih 18% večja, dočim sta ji lani do zahtevane količine manjkala dva odstotka. Na licu mesta so porabili 13.4% dobljene produkcije, tako da znaša čista produkcija 51.5 mil. pudov. Lani je pa poraba na licu mesta znašala 19.4% dobljenega petroleja. Na novo so zvrtili lani 19.683 km dobavne globine, za 6% več kakor leto prej. Gledali so tudi na to, da so število delavcev znižali, njih pridobitveno silo pa zvišali. Dočim je bilo v oktobru 1924 zaposlenih 16.734 delavcev, jih je delalo v marcu 1925 samo še 12.354, pa so več naredili. Redukcija je zadela zlasti sezonske delavce. Rastoča produkcija sili gospodarske kroge zmeraj bolj do izvršitve napeljava za prevažanje petroleja ob Črnem morju. Nastal je že hud boj med črnemorskimi pristanišči Novorosijsk, Tuapse in Poti; vsako bi bilo rado izhodišče nove napeljava. Od Kaspiškega morja do Črnega so petrolejske cevi že davno položene.

V pričakovanju nove carinske tarife.

Ugleden manufakturst iz Maribora nam piše:

Z dnem 1. maja t. l. se je v naši državi zopet zvišal carinski ažijo od 1000 na 1100%. Na ta način se izkuša zaščititi našo industrijo pred občutno inozemsko konkurenco, dokler ne stopi v veljavo nova carinska tarifa, ki je baje že izdelana. Odobravam, da se zaščiti in omogoči konkurenčno zmožnost domače industrije, temu tudi ne bo nobeden ugovarjal, če bi s tem povišanjem v resnici bilo naši industriji kaj pomagano.

Poglejmo enkrat kakšno blago se v naši državi proizvaja v zadostni meri za kritje domačih potreb. Nočem na tem mestu razlagati vse izdelke, ker vsak količnik izobražen trgovec ve, kaj se izdeluje pri nas, kaj si lahko nabavi in to v zadostni množini v naši državi, ne oziraje se na to ali je cena kakor kvaliteta enaka blagu inozemstva.

Za danes hočemo navesti le nekaj, kar se tiče tekstilnega blaga.

Kolikor je znano se izdelujejo pri nas in to res skoro že tudi v zadostni množini za kritje domačih potreb sledeči predmeti:

Surovo, belo in barvano platno. Takšnih tovarn, katere so vse moderno urejene, imamo v naši državi skupaj nekako 8 in vse izdelujejo prav lepe kvalitete in tudi cene so napram inozemski konkurenci dokaj ugodne, tako, da nam te vrste blaga ni treba veliko uvažati.

Kar se tiče pletenin: jopce, otročje obleke, razne ogrtače, robce, razno zimsko perilo, prav posebno pa nogavice itd. imamo v naši državi vedno več tovarn, ki deloma svoje obrate povečujejo in nastajajo še nove, pa tudi hišna industrija je v tej stroki precej razvita, tako, da se tudi v tem blagu izdeluje za domačo potrebo zadostno množino, kvaliteta in cene naših izdelkov so skoro ugodnejše kakor v inozemstvu in se nam tudi radi teh izdelkov ni potreba obračati za naročila v inozemstvo.

Vseh ostalih vrst tekstilnega blaga, kakor razno volneno blago za moške in ženske obleke in vse drugo bombažno blago se v naši državi ne izdeluje skoraj da nič, ravnotako svila, baržun, satin, hlačevina itd. vse te vrste blaga je vsak trgovec primoran uvažati iz inozemstva in plačevati visoko uvozno carino, povdarjamo visoko, in navedemo zato samo nekaj primerov carinskih postavk, katere so silno pogrešne in bi se iste morale na vsak način pri novi carinski tarifi, ki pride v kratkem v veljavo, upoštevati in popraviti.

Vzemimo v prvi vrsti volneno in polvolneno blago, katero se kakor zgoraj omenjeno v naši državi sploh ne izdeluje. Carini se naj si bode najboljša čista volna ali samo do 10% volne, ostalo bombaž, po carinski tarifni postavki, številka 321, ter stane natančno izračunjeno n. pr.: Sukno debelejše vrste (Double) za zimske sukne, katero ima 1 m ca. 1 kg, carina za 1 meter Din 34.—, prištevisi še za vozarino in druge špediterske stroške ca. Din 6.— za meter, vzemimo, da stane tako polvolneno sukno cenejše vrste v inozemstvu ca. Din 60.— in carina pa kakor zgoraj omenjeno Din 34.— t. j. 50 do 60% od vrednosti blaga. Isto je pri navadnem suknu za moške obleke in ako

je tovrstno blago še tako slabo in ceno, n. pr.: 1 meter po Lit. 10.— ali šv. frank 2.—, kar znaša ca. Din 25.— se pobira sedaj carino za 1 meter ca. Din 24.—, t. j. skoro 100% od vrednosti blaga brez vsakih drugih stroškov, torej tukaj je očitno, da manjka v carinski tarifni postavki za polvolnene izdelke, recimo do 50% primesi od volne, ker sedaj se plačuje kakor že omenjeno za vse vrste polvolneno ali samo tudi do 10% volne ali za najfinejšo volneno blago uvozna carina za vse po eni in isti postavki, t. j. št. 321.

Seveda pri dobrem dragem blagu ne pride visoka carina toliko v poštev, kakor pri zgoraj navedenem cenejšem blagu, katerega v prvi vrsti kupuje kmet in delavec. Kako pride trgovec (uvoznik) in konzument do tega, da bi vsled pogošene carinske tarife, moral plačevati državi tako velike zneske, Din 24—34 za 1 meter tako slabega blaga že samo carine brez drugih stroškov za vozino, davek itd.

Nadalje manjka v sedanji carinski tarifi postavka za bombažaste ali polvolnene odeje (koce) že porobljene ali samo razrezane. Sedaj se plačuje za bombažaste po postavki 277/1 a, po Din 12.— za 1 kg težine z dodatkom za višebrojeno 40%, za razrezanje 25 odstotkov in na vse to še 25% za porobljenost, kar znaša skupaj 24,75 dinarjev za 1 kg. Vzemimo, da teži en komad ¾ kg, znaša že sama carina ca. 18 Din in takšna odeja stane običajno 12 Kč, to je ca. 22 Din, torej ca. 80% od vrednosti blaga.

K temu pripomnim, da je za čebade (grubi pokrivači) sicer tarifna postavka in to št. 318., pa tudi ta je v toliko pogrešna, ker se tudi po isti carini istotako z vsemi dodatki. Zato naj bi bili samo dve postavki: ena za bombažaste in druga za polvolnene in volnene odeje in sicer: za prve ca. 80 Din in druge ca. 120 Din za 100 kilogramov v zlatu, to pa brez vseh nadaljnjih dodatkov za bojene, razrezane in porobljene. Te vrste odej se pri nas ne izdelujejo, a potreba pa je zelo velika, posebno za takozvane konjske odeje, za katere pa znaša sedanja carina silno veliko, vzemimo na pr. da teži ena takšna odeja ca. 3 kg, to je 3 krat 24 Din je 72 dinarjev, a odeja pa stane v inozemstvu ca. 120 Din, toraj ravno 60% vrednosti blaga.

Veliko je še drugih pogrešnih postavk, ki se tičejo tekstilnega blaga, a predaleč bi prišli, ako bi hoteli naštetiti vse na tem mestu. Pripominjam le še slučaje, ko so trgovci iz inozemstva došlo blago rajše vrnil nazaj, kakor da bi morali plačati po 80 ali še več odstotkov carine in to pri navadnem blagu. Znan je slučaj, da je dobil neki trgovec večjo množino pletenin in to večinoma navadne ženske nogavice takozvane »Vigonija«, ki so radi slabega materijala precej težke, n. pr. 1 tucat teži 1 in pol kg, pa je moral plačati za 1 kg 40 Din, toraj za 1 tucat 60 Din carine, a to blago je stalo v inozemstvu 110 Din, torej za en par 5 Din ali 60% brez vozine.

Najvišja carina se pa pobira na svileni blago in prav posebno na takozvane robce, katere kupuje le kmetstvo in delavsko ljudstvo, vsled tega se te vrste blaga tudi največ vtihotaplja. Na to blago se pobira n. pr.: za en komad, ki stane v inozemstvu na pr. ca. 100 Din 60 do 70% carine, za en komad, ki stane v inozemstvu ca. 50 dinarjev, 25 Din carine, ker to blago je baje luksus, mi trgovci pa vendar ne moremo prisiliti kmetstvo in delavsko ženstvo, da nosi le takozvane rumene robce, ker tudi kmetstvo ljudstvo se ob nedeljah in praznikih rado malo bolje obleče, vsled česar naj bi se temu tudi dopustilo in se le na svileni blago, ki se na metre prodaja, pobiralo dosedanjo visoko carino, za izgotovljene robce naj bi se pa carina na vsak način primerno znižala. Na pr. v Avstriji se plačuje uvozna carina na to blago samo 20 do 25 odstotkov od vrednosti, pri nas pa 50 do 75% in prepričan sem, da ako se temu blagu (robcom) carina zniža, bi

imela država večji dohodek, ker bi se pač potem tega blaga ne vtihotapljal toliko, kakor se vtihotaplja istega dosedaj in naenkrat bi izginile žalostne tihotapske afere, ki so se zadnji čas vršile in se še vrše.

Težko je danes trgovcu ob splošnem pomanjkanju denarja plačevati tako ogromne vsote za uvozno carino in marsikateri trgovec-uvoznik je že prišel v neprilike ko nikakor ni mogel takoj položiti gotovino za zahtevano carino, pa je moral zato potem plačevati visoko ležarino. Prepričan sem, da bi si vsak trgovec že radi tega rajše nabavil potrebno tekstilno blago tukaj, samo, da bi mu ne bi bilo treba investirati ogromnih zneskov za uvozno carino — kaj si pa lahko nabavi pri nas, sem že povedal. Dokler se pa v naši državi ne razvije v tej stroki zadostna industrija, ki bi krila vse potrebe, je pač navezan le na inozemstvo. Zatorej bi bilo želeli, da bi finančno ministrstvo kakor generalna direkcija carin vse to vpoštevala in že vsaj zgoraj navedene carinsko-tarifne pogoške, dokler je še čas revidirala in popravila.

Avtomobilne dirke 1925.

- 8. junija: Dirka Sarajevo—Beograd!
- 22.—29. junija: Avstrijska vožnja po Alpah!
- 27. junija: Meeting na dirkališču Brookland.
- 28. junija: Dirka pri Karlsbrunn, Češkoslovaška.
- 27. in 28. junija: Belgijska 24 urna dirka.
- 4. in 5. julija: Dirka Fanö, Schleswig.
- 4.—11. julija: Poljska turna vožnja.
- 5. julija: Gorska dirka Susa—Mount Cenis.
- 5. julija: Veliko darilo Evrope, Belgija.
- 12. julija: Gorska dirka pri Karlovih Varih, Češkoslovaška.
- 12. julija: Gorska dirka Aosta—Sv. Bernard.
- 12. julija: Gorska dirka ljubljanska!
- 13.—20. julija: Češkoslovaška turna vožnja.
- 19. julija: Grand Prix turnih voz, Francija.
- 25. in 26. julija: Klausenska dirka, Tirolsko.
- 26. julija: Francoski Grand Prix za vozove dirkače.
- 2. avgusta: Dirka Ventoux, Francija.
- 2. avgusta: Vomperška dirka (Hollenburg), Koroško.
- 3. avgusta: Meeting na dirkališču Brookland.
- 9. avgusta: Coppa d'Accerbo, Rim.
- 15. avgusta: Coppa Montenero, Italija.
- 20. avgusta: Regularitetna tekma, Norveško.
- 29. in 30. avgusta: Gorska dirka simplonska, Italija in Švica.
- 30. avgusta: Mednarodna zagrebška tekma!
- 3.—6. sept.: Tekma v Boulogne, Francija.
- 6. sept.: Grand Prix Italije, Monza v Lombardiji.
- 8. sept.: Rekordni poskusi na Poljskem.
- 12. septembra: Tekma na dirkališču Brookland.
- 13. sept.: Rekordni poskusi v Ostmally, Belgija.
- 14. sept.: Grand Prix turnih voz, San Sebastian, Špansko.
- 15. sept.: Grand Prix voz dirkačev, San Sebastian.
- 20. sept.: Dirka Ecce homo.
- 26. sept.: Dirka na 200 milj (321.8 km) na dirkališču Brookland.
- 27. sept.: Kriterij rimskega avtomobilnega kluba.
- 27. sept.: Dirka po tlakovanih cestah, Francija.
- 4. oktobra: Semmerinška dirka.
- 4. oktobra: Gorska dirka na Norveškem.
- 4. oktobra: Veliko darilo lahkih voz, Monza.
- 4. oktobra: Dirka čez Zirlberg, Tirolsko.
- 29. novembra: Dirka na avtodromu Miramas na Francoskem.

Trgovina.

Naša pooblaščenca trgovska agencija v Reki ukinjena. S sklepom ministra trgovine in industrije se je ukinila pooblaščenca trgovinska agencija kraljevine SHS na Reki.

Odprava uvoznih in izvoznih omejitev. Gospodarski odbor Društva narodov je imel pretekli teden drugo kvartalno zborovanje. Baval se je z vprašanjem odprave uvoznih in izvoznih omejitev in uvoznih in izvoznih prepovedi. Posvetovanja so se udeležili tudi zastopniki Nemčije, Avstrije, Ogrske in Jugoslavije. Kot podlaga razpravi je služil načrt italijanskega industrijca in člana Davesovega odbora Alberta Pirellija. Pravijo, da bo zborovanju Društva narodov v septembru predloženih več tozadevnih predlogov. Ti bodo natančno vsebovali slučaje in navajali vrste blaga, za katere naj bi se določile posebne omejitve in prepovedi; v ostalem pa naj bi bila vsa trgovina svobodna.

Zaloge naše koruze za izvoz. Doslej se je izvozilo naše koruze do 1. junija t. l. okoli 53.000 vagonov koruze. Za izvoz preostaja še okoli 27 tisoč vagonov.

Konkurzni oklic. Razglasitev konkursa o imovini Erne Fritscheve, trgovke v Novem Vodmatu št. 13. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 79 dne 6. junija 1925 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 2. julija 1925.

Opozarjamo na današnji oglas »Vzajemne posojilnice«, posebno glede trgovskih kreditov.

Industrija.

Obnova severnofrancoskih premogovnikov. Znano je, da so bili radi vojne uničeni skoro vsi rudniki Severne Francije. Pred vojno se je v njih nakopalo povprečno mesečno 2,283.000 ton premoga. Kakor se javlja v francoskih listih, je znašala njihova produkcija v mesecu aprilu t. l. 2,341.000 ton, torej za 58.000 ton več kakor v predvojnem času.

Interpelacija glede naše sladkorne industrije. Na sestanku narodne skupščine dne 4. t. m. je poslanec Dimitrije Vujić interpeliral ministra trgovine in industrije glede sodelovanja državnih tovarn v kartelu sladkornih tovarn. V tem vprašanju ni dospelo, kakor že znano, do sporazuma med tovarnarji in producenti sladkorne pese. Vprašanje produkcije sladkorne pese je prispelo na mrtvo točko. Ker so odklonili tovarnarji vse zahteve producentov sladkorne pese, se ti nahajajo v težkem položaju, ker jim ni mogoče, da bi krili iz produkcije pese vse davke in izdatke. Govornik je obsojal zlasti dejstvo, da so zvezane v kartelu državne sladkorne tovarne s privatniki. Minister trgovine in industrije dr. Grisogono je na interpelacijo odgovoril s strokovnimi podatki. Pred vsem je naglašal, da ne obstoji nikak kartel sladkornih tovarn, pač pa samo sporazum, ki stremi za tem, da se sorazmerno med prizadetimi tovarnarji uredi participacija za znižanje izgube povodom izvoza. Državne sladkorne tovarne morajo voditi račun o industriji drugih tovarn, ker bi jih drugače konkurenca upropastila. Država ima več industrijskih podjetij za produkcijo sladkorja, ki jih je dobila od sekvestriranih imetij. Tovarnarji so po sporazumu s producenti ponudili 46.5 dinarjev za 100 kg sladkorne pese in to napram vrednosti 3 kg sladkorja v kristalu meseca oktobra, novembra in decembra, dalje pesno seme in sejalne stroje brezplačno, rezance od pese (40 odstotkov ali 2 odstotka suhih rezancev), franko tovarna brezplačno ter predujem (na oral 1000 Din z 8 odst. obrestmi, ako se vzame pred mesecem junijem, a po juniju brez obresti). Minister je nadalje navajal številke, iz katerih je razvidno, da je bilo leta 1919 producirane 7 milijonov 793.000 kg pese, leta 1920/21 20,170.800 kg, leta 1921 in 1922 23 milj.

810.200 kg, leta 1922 in 1923 35,709.900 kilogr., leta 1923 in 1924 že 40,635.800 kg in leta 1924 in 1925, o katerem se govori v interpelaciji, pa do 24,043.330 kg. Minister je konstatiral ogromen porast produkcije in je za tem obrazložil porabo sladkorja v naši državi. Letno se porabi za domače potrebe 7 milijonov vagonov sladkorja. Naglašal je, da smo do leta 1924 morali pokrivati svoje potrebe iz inozemstva, kar je veljalo okoli 300 milijonov dinarjev. Šele preteklo leto je dobra sladkorna letina omogočila ne le, da nismo samo ničesar uvažali, temveč da nam je preostalo že za izvoz 500 vagonov sladkorja. — Nato je minister dr. Grisogono navedel cene sladkorne pese v češkoslovaški republiki, Avstriji in pri nas. Izjavil je, da se plačuje na Moravskem za 100 kg pese 33.30 Din, na Češkem pa 37 Din. Ako se upošteva, da se iz 100 kg pese dobi 16 kg sladkorja, je razvidno, da stane 1 kg sladkorja na Moravskem 2.08 Din, na Češkem 2.31 Din, pri nas pa 2.36 Din, kar seveda naš eksport znatno ovira. Tudi je minister h koncu izjavil, da se v naših sladkornih tovarnah nahaja žal inozemski kapital, da pa se temu ne more od pomoči in se ni od vlade fiti od narodne skupščine ne more zahtevati, naj zavzame neprijateljsko stališče napram tujemu kapitalu. V skupščini se je nasprotno pogosto čula zahteva, da je treba apelirati na inozemski kapital. Mi bi morali odkupiti vse tovarne, da pridejo v domače roke, toda to ni samo vprašanje naše dobre volje, temveč tudi naše narodne finančne moči.

Rusija išče inozemske strokovnjake. Kakor poroča »Agenzia di Roma«, je sovjetska vlada sklenila, da dovoli inozemskim tehnikom upotovanje v Rusijo v svrhu pospešitve reorganizacije sovjetske industrije. Predvsem se bo dovolilo upotovati specialistom tekstilnih strok, elektrotehnikom in inženjerjem kemije. Da se krijejo najnujnejše potrebe, se išče takoj nekaj sto inženjerjev in kvalificiranih mehanikov.

Carina.

Kaj je smatrati za petrolej pri plačevanju monopolne takse. Sprožilo se je vprašanje o tem, kateri proizvodi iz nafte se smatrajo za petrolej zaradi plačevanja monopolne takse. Na to vprašanje je pojasnila uprava državnih monopolov, da je smatrati za petrolej zaradi plačevanja monopolne takse vsak oni proizvod iz nafte, o katerem se ugotovi ob frakcijski destilaciji po Englerju, da ima nad 72% (prostorninskih) frakcij, ki prehajajo med 150 in 280 gradov Celzija ne glede na njegovo specifično težo, torej tudi produkti s specifično težo nad 0.860, če imajo v sebi 72% zgoraj omenjene frakcije. To pojasnilo se je priobčilo carinarnicam z naročilom, naj se kar najtočneje ravna po njem ter pobirajo ob uvoznem ocarinjenju proizvodov iz nafte monopolno takso na podstavi rezultata, ki se pokaže ob preiskavi teh proizvodov v pristojnih carinsko-kemijskih laboratorijih.

Carinski prejemki v drugi desetini meseca maja. V drugi desetini meseca maja t. l. so pobrale carinarnice v naši državi 64,235.085 Din carine. Največ so pobrale carinarnice: v Beogradu 18 milj. 189.884 Din, v Zagrebu 10,679.345 Din, v Ljubljani 4,189.724 Din, v Mariboru 3,282.874 Din, v Subotici 2,869.787 Din, v Sarajevu 2,607.694 Din in v Novem Sadu 2,278.536 Din. Od carinarov v Sloveniji sta poleg navedenih pobrali znatne vsote še carinarnici na Jesenicah (691.948 Din) in na Rakeku (498.858 Din). — V istem času l. 1924 se je pobralo 44 milj. 627.109 Din carine. V prvi desetini meseca maja l. 1925 je znašal donos carine 55,697.242 Din, v istem času l. 1924 pa 46,976.649 Din.

Davki in takse.

Tudi beograjska trgovska zbornica protestira proti novim davkom. Na plenarni seji dne 1. t. m. je sprejela beograjska trgovska zbornica sledečo resolucijo: Po zaslišanju strokovnjakov izjavlja trgovska zbornica, da bodo nova davčna bremena, katere uvaja zadnji dvanaestinski zakon, donesla državi sicer večje dohodke, da pa bodo hkratu ogrozile existenco onih krogov, ki jih bodo plačevali. Višja bremena niso edino sredstvo, da se obdrži državno gospodarstvo v ravnotežju, ampak bi se moralo

ZLATOROG

začeli v vseh panogah državne uprave štediti, kajti v proračunu se nahajajo številne luksuzne postavke, ki se lahko in morajo črtati, da se preneha z vsakoletnim zviševanjem davkov. Gospodarski krogi se že boje zasedanj narodne skupščine, ker jim skoro vsako zasedanje prinese povišanje raznih direktnih in indirektnih davkov, taks in pristojbine, s čemur se pogoji za obratovanje vedno bolj otežujejo.

Potrdila o plačilu trošarine pri prodaji trošarinskih predmetov. Generalna direkcija posrednih davkov je z razpisom z dne 17. marca 1925 št. 17.505 odredila, da se računi za trošarinske predmete od strani finančne kontrole ne smejo potrjevati glede plačila trošarine s pečatom »Državna trošarina je plačana« (Plačena državna trošarina), ampak da to klavzulo napišejo na račun in jo opremijo s pečatom oddelka, ki je račun potrdil. Drugačnja potrdila se ne smejo priznavati za pravilna.

Začasne analize denaturiranega špirta. Generalna direkcija posrednih davkov je doznala, da se s splošnim sredstvom denaturiran špirit v prosti prodaji meša z vodo in tak prodaja. Ker se špirit, ki je denaturiran s splošnim sredstvom, ne sme denaturirati in tudi ne prodajati, ako nima 90 stopinj alkohola, zapadejo vsi prodajalci denaturiranega špirta manjše jakosti občutni kazni. Da se prepreči zlorabe in nesolidne kupčije z denaturiranim špiritom, je generalna direkcija posrednih davkov odredila, da se vsem prodajalcem denaturiranega špirta v razdobju 3 mesecev odvzemo vzorci in ji pošljejo v analizo. Stroške analize nosi država, razen v slučaju, da špirit nima 90 stopinj jakosti. Kdor bi prodajal slabše denaturiran špirit, ta se kaznuje, hkratu mu pa odvzame pravica prodaje denaturiranega špirta.

Takse za protokoliranje raznovrstnih obrtov. Generalna direkcija posrednih davkov je dne 15. aprila t. l. objavila pod št. 23.573 za tolmačenje tarifne postavke 159., opomnje 2., taksne tarife sledeče pojasnilo: Ako se v enem lokalu izvršujeta dva ali več raznovrstnih obrtov, se pobira taksa samo v primeru, ako se po količini blaga ene vrste obrta, odločene od blaga druge vrste, more izvrševati posebna obrt svoje vrste, na primer: ako specerist prodaja v svoji prodajalni tudi manufakturo, če se more, čim se odloči manufakturno blago od kolonialnega blaga, napraviti posebna trgovina z manufakturnim blagom, čeprav še tako majhnega obsega, potem se v tem primeru plača taksa za protokoliranje dveh obrtov. Ako pa specerist prodaja v svoji trgovini stojala ali stekla za svečilke in ima od tega blaga na zalogi nekaj zabojev ali tucatov, se njegova trgovina ne more smatrati za specerijsko, železarsko in steklarsko, ampak samo za specerijsko, ker bi na zalogi nahajajoče količine drugega blaga v nikakem primeru ne mogle tvoriti posebne trgovine za druge vrste blaga.

Promet.

Novo poštno pristojbine. Poleg drugih zvišanj poštinih pristojbin, se je zvišala tudi dostavnina za poštno pakete in sicer od 3 na 5 Din in ekspresnina od 5 na 6 Din. (Težna in vrednostna pristojbina za pakete je ostala neizpremenjena, pač pa so se zvišale pristojbine za pošiljke, ki se pošiljajo proti povzetju, in sicer za povzete od 1 do 25 Din se plača 1.50 Din, od 25 do 50 Din 2 Din, od 50 do 100 Din 3 Din, od 100 do 300 Din 4 Din, od 300 do 500 Din 5 Din, od 500 do 1000 Din 6 Din, od 1000 do 2000 Din 8 Din, od 2000 do 3000 Din 9 Din, od 3000 do 4000 Din 11 Din, od 4000 do 5000 Din 14 Din povzete pristojbine (povzetnine ali odkupnine).

Izvoz in uvoz.

Izvozne takse v Rumuniji. Počenši z 20. majem t. l. so v Rumuniji v veljavi naslednje izvozne takse: Lahka olja 1000 lejev za vagon, težka olja 3000 lejev, hrastovi parketi 500 lejev kub. meter, jajca 1 lej za komad, seno in slama 1000 lejev za vagon, gumbi 5 lejev kvintal, predmeti iz lesa 4 leje kvintal, izdelki iz umetne svile 1 lej za kg, posebno jeklo 2 leja za kg, živo srebro 30 lejev za kg.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev za politični okraj Kranj vabi k 6. rednemu občnemu zboru, ki se vrši v torek, dne 9. junija 1925 ob 8. uri zjutraj v mali dvorani Narodnega doma v Kranju z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnštva; 2. odobritev računskega zaključka za leto 1924 in proračuna za leto 1925; 3. določitev sprejemnine in vajeških pristojbin; 4. določitev doklade za l. 1925; 5. sprememba pravil; 6. volitev: a) 3 članov načelnštva in 2 namestnikov, b) 6 članov in 3 namestnikov v razsodniški odbor, c) 10 delegatov za občni zbor Zveze; 7. predlogi; 8. slučajnosti. — Ako bi ne bil občni zbor ob napovedanem času sklepčen, se vrši eno uro pozneje nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih. — V Kranju, dne 25. maja 1925. — Načelnik.

Razno.

Novo konzularna agencija na Sušaku. Belgijska vlada je otvorila na Sušaku novo konzularno agencijo, za katere šefa je imenovala g. Josipa Barbie, belgijskega državljana in zastopnika Jugoslovenskega društva za izvoz lesa na Sušaku.

V obrambo trgovcev in malih obrtnikov. Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu je objavila sledeče: »Trgovski in obrtniški zbornici prihajajo od dneva ko je stopil stanovanjski zakon v veljavo, številne pritožbe iz vrst malih obrtnikov, da nekateri nevidni hišni posestniki zahtevajo nerazumno visoko najemnino za lokale in poslovne prostore, kateri v nekaterih slučajih presegajo visokost predvojnega najemnega odnosa jim s 1. novembrom 1925 stavijo odpoved. Vsled tega trgovska in obrtniška zbornica kot legitimna zastopnica interesov vseh pridobitnikov tem potom javno apelira na vse hišne posestnike, da ne zahtevajo od svojih najemnikov pretirano velike najemnine in naj bodo njihove zahteve v tem pogledu primerne z materialnim stališčem svojega najemnika. Hišni posestniki morajo uvaževati, da so minuli časi povojne konjunktore in da se danes nahajamo v eri privredne krize, katero občutijo brez razlike vsi pridobitniki, osobito mali trgovci kakor obrtniki. V interesu hišnih posestnikov samih je, da se glede najemnine s svojimi najemniki sporazume ker le na ta način je mogoče se izogniti mnogim neprijetnostim. Nadalje morajo imeti hišni posestniki pred očmi, da znači izgubitev lokala za malega trgovca uničenje njegove eksistence in njegove obitelji, ter da se s tem početjem še poveča stanovanjska beda. Trgovska in obrtniška zbornica bo radevolje na prošnjo hišnih posestnikov dala informacije koliko lahko plača poedini najemnik maksimalno najemnino, da s tem ne bo ogrožena njegova materialna eksistenca, istotako je tudi pripravljena v tem oziru posredovati, da pride v tem sporu do sporazuma med obema strankama. — Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu se nadeja, da bo ta prošnja, naslovljena na vse hišne posestnike, našla polno razumevanje in da hočejo hišni posestniki pristati na to, da v vprašanju najemnine poslovnih prostorov pride do medsebojnega sporazuma s svojimi najemniki.«

Pogajanja za konkordat z Vatikanom.

Pogajanja za konkordat med Jugoslavijo in Vatikanom potekajo zelo ugodno. Iz Rima poročajo, da se bodo pogajanja lahko zaključila okoli 20. t. m.

Neodpustno zanemarjanje domačega ribolovstva. Pospeševanje ribolovstva se zdi, da ne najde pri naših najmerodajnejših centralnih mestih nobenega razumevanja. Dolga morskala obala, iz katere se je pod bivšim režimom črpalo toliko bogastva, ki je služilo za vir dohodkov masam nabrežnega prebivalstva, se pri nas ne zna ceniti. Ne samo, da se tega položaja ne zna izkoristiti v industrijske svrhe in da se raje uvažava inozemske italijanske in francoske ribje konzerve, mesto, da bi se s primernimi subvencijami pomagalo starim tovarnam in pospeševalo ustanovitev novih konservirnih tovarn, se popolnoma zanemarija in pusti brez vsake zaščite tudi male naše ribiče, ki so navezani na ribolov, ki jim to služi kot edini vir dohodkov. Ni čuda, da siromaštvo in beda v Dalmaciji naraščata, da se širi s tem malkontentstvo in povzroča večno tarnanje. Država ne daje našim ribičem niti odškodnin, kakor so jih prejeli italijanski ribiči za v vojni izgubljene ladje in mreže, niti ni storila zanje minimum, kar bi mogla storiti, da bi jim vsaj zagotovila, da bi mogli mirno in nemoteno izvrševati ribolov v domačih — jugoslovenskih vodah. Časopisje je poročalo o ponovnih »posetih« italijanskih ribičev, ki so večkrat povzročili incidente med njimi in našimi ribiči; poročalo se je tudi o protestih naših ribičev, ki pa niso našli prav nobene zaslombe, kajti italijanski ribiči ribarijo naprej po naših vodah, nemoteno, kakor da bi bili doma. Da, predrznost italijanskih ribičev, ki je mogla iti tako daleč samo ob popustljivosti in brezbrčnosti naših odgovornih faktorjev, je dosegla vrhunec s tem, da si italijanski ribiči dovoljujejo sedaj ribariti celo v naših domačih lukah. Ali gre naša potrpežljivost res tako daleč, da še mirno gledamo taka poniževanja? Da bi odvrnilo večje incidente, ki bi mogli nastati zbog takih provokacij, je Jugoslovensko ribarsko udruženje v Komiži poslalo na ministrski svet brzojavko, v kateri prosi nujne pomoči, ker je s takim postopanjem s strani italijanskih ribičev, ki v večjem stilu s parniki neprestano ribarijo ob naši obali, popolnoma ogrožen uspeh letnega ribolova in je s tem tudi ogrožen obstoj celokupnega nabrežnega prebivalstva in ribarske industrije. Bo li ministrski svet na ta klic odredil, da se temu nevzdržnemu in za našo državo poniževalnemu položaju odpomore!

Pospeševanje kmetijstva v Avstriji. Štajerski deželni zbor je dne 3. marca t. l. sprejel zakon, ki je za pospeševanje poljedelstva, živinoreje, gozdarstva itd. velikega pomena. Po novem zakonu se bodo vstavljali v deželne proračune vsako leto znatni zneski za pospeševanje poljedelskega in gozdarskega strokovnega šolstva, za preizkuševališča, za razstave, kmečke posvetovalnice, dalje za izboljšanje zemlje, za pospeševanje vrtarstva, sadjarstva in vinogradništva, za pospeševanje mlekarstva, za naprave zoper škode kultur po dimu in za pospeševanje kmetijskega združništva itd. Za izvajanje tega zakona se postavi deželni kulturni urad.

Italijanski gospodarski položaj. Na seji poslanske zbornice je med veliko pozornostjo poslancev italijanski finančni minister De Stefani podal poročilo o državnih financah. Državni stroški za tekoče poslovno leto znašajo 18.995.000.000 in za poslovno leto 1925/26 bodo znašali 17.217.000.000 lir. Za to leto je bil predviden primanjkljaj 1355 milijonov, danes pa lahko minister trdi, da se je zaklju-

čilo tekoče poslovno leto brez primanjkljaja. Zanimive so številke glede denarnega obtoka: leta 1922 je prišlo na vsakega prebivalca 545 lir, dne 30. aprila pa 496 lir. Denarni obtok je znašal dne 20. maja lanskega leta 19.441.000.000, dne 20. maja t. l. je pa znašal 18.744 milijonov. Plačilna mednarodna bilanca se je v primeru z lanskim letom zelo poslabšala. Uvoz je bil letos v prvih štirih mesecih za 3.742.000.000 večji kakor izvoz, medtem, ko ga je v teku istih mesecev lanskega leta prekašal le za 1.466.000.000. Izvoz je torej letno narastel za celih 2.397.000.000. To nazadovanje je treba pripisati predvsem naraščanju cen in pa velikemu nakupu žita, ki ga letos primanjkuje v Italiji.

Socialno zavarovanje na Češkem. Dne 4. junija t. l. je češkoslovaški parlament sprejel zakon o socialnem zavarovanju za samostojne pridobitnike v prvem in drugem čitanju in to v obliki, kakor ga je predložil socialno politični odsek ministrstva.

Rumunska pšenica. Tekom razprave na generalni skupščini žitnih trgovcev, ki se je vršila pred kratkim v Bukarešti, se je zaznalo, da se je v preteklem letu izvozilo iz Rumunije 4870 tisoč ton žita. Medtem, ko je Rumunija producirala pred vojno 10 milijonov ton, producira velika povojna Rumunija samo 8 milijonov 100.000 ton žita. Po mnenju kongresistov je za sanacijo Rumunije predvsem potrebna intenzifikacija žitnih kultur z aktivnejšo eksportno politiko in popolnoma prosto žitno trgovino.

Najboljši živalni stroj in kolesa so edino le

Josip Petelinc - monta

GRITZNER, PHÖNIX in ADLER

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana blizu Prešernovega spomenika

Peut v rezanju brzojav, Vočetna garancija, Delavnica za popravila

Na veliko. Telefon 913 Na malo

Ljubljanska borza.

V petek, 5. junija 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 bl. 62; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 197; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 265; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 100, zaklj. 100; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 800, bl. 808; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 185, bl. 195; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 134; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 360, bl. 370; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 114; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, blago 280; 4½% zastavni listi Kranjske dežel. banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20.

Blago: Les: Deske paralelne monte, 20, 25, 30, 40 mm, 18 cm šir., 4 m dolž., fco nakl. postaja den. 600, bl. 630; smrekovi hlodi, od 25 cm prem. napr., fco nakl. postaja den. 260; cerovi krliji, od 25 cm prem., od 2 m dolž., fco nakl. postaja 5 vag., den. 18, bl. 18, zaklj. 18; čreslo suho, v ovojih, fco nakl. post. bl. 42. — Žito in poljski pridelki: Pšenica Rosafé, par. Postojna trans bl. 466; pšenica avstralska, par. Postojna trans. bl. 460; pšenica slavonska, par. Ruma, dobava avgust, prod. izbor, 100% kasa bl. 320; otrobi pšenični, juta-vreče, fco Ljubljana bl. 200; oves makedonski, par. Ljubljana bl. 355.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko pročilo. Na svinjski sejmu dne 29. maja t. l. se je priteljalo 269 svinj, 2 koze in 3 ovce. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari, komad 75 do 100 Din, 7 do 9 tednov 125 do 225, 3 do 4 mesece 260 do 350, 5 do 7 mesecev 375 do 450, 8 do 10 mesecev 625 do 750, 1 leto 1000 do 1400 Din; 1 kg žive teže 12 do 14,50, 1 kg mrtve teže 15 do 17,50 Din; koze komad 250, ovce 150 Din. Prodalo se je 225 svinj, 1 koza in 1 jagne.

Krompir, grah, čebula in zelenjava bodo letos pri nas na Kranjskem obilno obrodili. Zgodni krompir bo prišel že najbrže v sredi tega meseca na trg. Na ljubljanskem trgu prodajajo pa tudi že goriški krompir. Tudi sena bo, kakor se poroča, dovolj.

Dunajska boza za kmetijske produkte (3. t. m.). Čeprav se izgledi žetve v Evropi ugodno presojajo, je vendar položaj v Ameriki slabši; zato je na tamošnjih tržiščih tendenca čvrsta. Tudi na dunajskem tržišču je razpoloženo postalo čvrstejše in so se začele cene nagibati k porastu. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 51.50 do 52.50, madžarska s Potisja 54.50 do 55.50, Rosafé 53 do 53.50; rž: domača 47 do 49.50; ječmen: domači 40 do 45; turščica: 29.75 do 30.75; oves: rumunski 44 do 45; pšenična moka: >0€ domača 84 do 86.

Dunajski svinjski sejem (3. t. m.). — Dogon 16.550 komadov. Zaradi velike ponudbe so se pocenile mesne svinje za 30 grošev, debele svinje pa za 15—20 grošev pri kg. Za kg žive teže so notirale: mesne svinje 1.80 do 2.35, debele 2 do 2.35 šilinga.

KOVINSKI TRG.

V Ameriki so eksportirali v marcu 155.000 ton železa in jekla, za 53% več kakor v februarju in za 10% več kakor v januarju. Glavni izvozni predmeti so bili tračnice, železo v palicah, jeklene plošče, črna pločevina. Tudi izvoz železne rude gre navzgor. — Evropski kontinent ne kaže nobenih znakov zboljšanja, razmere so se celo poostrele. Kupujejo malo, denarni trg ne more nikamor naprej. Kljub reducirani produkciji je povpraševanje slabše kakor ponudb, nakopičene zaloge na nekaterih trgih zelo pritiskajo. Tudi trgovskopolitična pogajanja med Francijo in Nemčijo ne morejo kljub optimističnim uradnim komentarjem zbuditi zaupanja. — Angleški trg se ne more orestiti slabosti, ki ga zdeluje že več tednov. Kupčija ne gre in je težko reči, če bo kaj boljše

in kdaj. Angleška plovna industrija je sedaj v kritičnem položaju in potegne celo vrsto drugih industrij za seboj. — Tudi francoski kovinski trg je zelo mrtev, finančno vprašanje je slej ko prej prav pereče. Banke bodo morale kredite zelo omejiti in kaj to za industrijo pomeni, vsak dobro ve. Na domačem trgu po železu in jeklu vsak dan manj povprašujejo in pride pri marsikakšnem obratu od naročil 70% na eksport. Kljub nadaljnji manjši produkciji surovega železa se zaloge kar nič nočejo skriti. Cene na domačem trgu so bile koncem maja te-le: surovo železo št. 3 345 frankov, železo v palicah 530—560, surova pločevina 750, srednja 890, fina 1060. Eksport trpi na belgijski konkurenci in nizkih angleških cenah. — Belgijski kovinski trg se zmeraj bolj stabilizira, trgovina postaja bolj redna, cene so skoraj nespremenjene. Najbolj se držijo polfabrikati, v fini pločevini se pozna tuja konkurenca. Bodočnost dobro obeta. Zadnje cene: železo v palicah 530 do 540 frankov, tračnice 600, surova pločevina 665 do 675, srednja 715 do 725, fina 900 do 966 frankov. — Nemška zveza surovega jekla je sklenila za junij 20% redukcijo produkcije, v prejšnjih mesecih je bilo samo 15%. Sicer se pa položaj v zadnjem času ni nič spremenil. Trg se je malo poživil, a ne toliko, da bi lahko govorili o popolnem ozdravljenju. Denarja ni in morajo producenti večkrat proti volji zaloge oddati. Vendar so se cene precej stabilizirale: železo v palicah 135 zlatih mark, valjana žica 140, surova pločevina 145, srednja 170, fina 185. — Luksemburški kovinski trg je v krizi, kupčija doma je zelo mirna, v eksportu zelo huda lotarijska konkurenca, obseg novih kupčij je padel na minimum. — Na češkoslovaškem trgu je v zadnjem času povpraševanje malo ponehalo, splošni položaj je pa še zmeraj ugoden. Tovarne imajo dosti naročil in upajo v prihodnjih tednih še na nadaljnja naročila. Strojna industrija je veliko prodala in se še kar naprej pogaja z inozemstvom za nove kupčije. Tudi domači konsum je dober, zaposlenost

v tovarnah prav zadovoljiva. — Pri nas v Jugoslaviji je prinesla pomladanska sezija nekaj življenja, vendar so pa razmere na trgu še zmeraj precej neugodne. Domači producenti se pritožujejo nad neprijetno inozemsko konkurenco — v prvi vrsti nad avstrijsko in češkoslovaško — in zahtevajo večjo carinsko zaščito. Pripravlja se nov carinski tarif z novo klasifikacijo in zvišanimi postavkami za železo in železno blago.

Dobava, prodaja.

Dobava premoga in drv. Na podstavi čl. 86.—98. zakona o drž. računovodstvu razpisuje direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani pismeno dražbo za dobavo 709 ton rujava premoga s 4800 kalorijami, 440 prostorn. metrov suhih bukovih drv in 168 m³ mehkih drv. Dražba bo 7. julija 1925 ob enajstih v pisarni te direk-

cije. Pogoji so na vpogled in se dobijo v ekonomnem odseku za 20 dinarjev. Vsak ponudnik mora položiti 5% kavicjo ponudene vrednosti najkasneje do desetih na dan dražbe pri pomožnem uradu te direkcije. Dražbe se more udeležiti le, kdor je vpogledal ali prevzel pogoje.

Dobave. Direkcija državnog rudnika, Ljubija sprejema do 8. junija t. l. ponudbe glede dobave 230 m gradla za rolete in 2000 m vrvice za rolete, do 15. junija t. l. pa ponudbo glede dobave 5 komadov vlitih kotlov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. junija t. l. pri Artilerijski radionici Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 10.000 kg kovaškega oglja. Dne 16. junija t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 1800 kg zmlete rudeče paprike.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

GREMIJ TRGOVCEV ZA POLITIČNI OKRAJ KRANJ.

V A B I L O

k

6. rednemu občnemu zboru

ki se vrši

v torek, dne 9. junija 1925 ob 8. uri zjutraj v mali dvorani Narodnega doma v Kranju z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnštva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1924. in proračuna za leto 1925.
3. Določitev sprejemnine in vajeških pristojbin.
4. Določitev doklade za leto 1925.
5. Sprememba pravil.
6. Volitev: a) 3 članov načelnštva in 2 namestnikov; b) 6 članov in 3 namestnikov v razsodniški odbor; c) 10 delegatov za občni zbor Zveze.
7. Predlogi.
8. Slučajnosti.

Ako bi ne bil občni zbor ob napovedanem času sklepčen, vrši se eno uro pozneje nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih.

V Kranju, dne 25. maja 1925.

NAČELNIK.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo

in mlin da dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Kamnoseška industrija

ALOJZIJ VODNIK

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 28-34.

Stalna zaloge čez 300 modernih spomenikov. Izdelava rodbinskih grobnic, Mavzolejev, altarjev in vseh cerkvenih ter stavbnih del. — Marmorne plošče v vseh barvah za pohištvo, trgovine, mesnice itd. Slikalne plošče za elektriko, obloga sten itd. po zmerini cen.

Peugeot

avtomobil od 50 do 90 HP, motocikli, bicikli, svetovna znamka

Bugatti

športni avtomobil, zmagači najtežjih svetovnih dirk

Harley - Davidson

motocikel svetovnega renomeja za uporabo z in brez priklonnega voza 7/9 HP in 10/12 HP

Glavno zastopstvo in zaloge za Jugoslavijo:

O. ŽUŽEK, LJUBLJANA
Tavčarjeva ulica 11. Tel. Inter. 461. - Autogarage: Kolodvorska ulica 31

Naročajte Trgovski list!

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AVTO. d. s. o. s. v Ljubljani.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukič in drug

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge

vse vrste pšenične

moke najboljših

banaških

mlinov,

otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo,

ječmenj, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižol

in druge

poljske pridelke.

Telefon št. 449.

Brzjavaj: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDE

Išče se

kompanjon

ali se sprejme najemnik, eventuelno se tudi proda pred tremi leti nanovo opremljena hiša za mešano trgovino na križišču cest v prometnem trgu na deželi, pod ugodnimi pogoji. — Kje in pogoje pove

Leskovšek Franc, posestnik in gostilničar v Kozjem.

Dr. Ing. Miroslav Kasal

Oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik

Ljubljana - Mirje št. 11 - telefon št. 287

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev.

Projektiranje.

Poštno ček. rač. št. 11.165.

Telefon št. 412.

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, na Miklošičevi cesti
poleg hotela „UNION“, v lastni palači

dovoljuje:

trgovske kredite v tekočem računu proti zelo nizkemu obrestovanju, sprejema cesije in daje posojila na varne račune, proti poročitvu, vključni na posestva i. t. d. Obresti — in pogoji najugodnejši. —

Vezane hranilne vloge obrestuje po dogovoru. Hranilne knjižice drugih zavodov sprejme kot gotovino. Obrestovanje se torej ne prekine. Varnost: Rezervni fond, deleži članov, ki jamčijo še z enkratno deležno vsoto, lastna palača, obširna druga posestva v tu- in inozemstvu, hotel „Union“ itd. itd.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za življe, krojače, čevljarje, sedlarje, medne blago, pletenine, lepše robce, ščetke, mišice, toaletno blago. Telefon 915